

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

”Mitäs myö jopolaiset?”

JOPO® – oppilaiden kokemuksia nuorisotyön tuesta joustavassa
perusopetuksessa Joensuun normaalikoululla

Sebastian Martin

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

05 / 2015

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Sebastian Martin	Sivumäärä 37 ja 3 liitesivua
Työn nimi ”Mitäs myö jopolaiset?” – JOPO® – oppilaiden kokemuksia nuorisotyön tuesta joustavassa perusopetuksessa Joensuun normaalikoululla	
Ohjaava(t) opettaja(t) Kristiina Hämäläinen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Joensuun normaalikoulu, Heikki Happonen	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyöni tilaajana toimi Joensuun normaalikoulu, joka on harjoittelukouluna osana Itä-Suomen yliopistoa. Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa haastatelluilta nuorilta uutta tietoa Joensuun normaalikoululle, jolla voitaisiin parantaa koulun joustavaa perusopetusta.</p> <p>Opinnäytetyö on laadullinen tutkimus. Tutkimuksen aineisto kerättiin teemahaastattelemalla viittä JOPO® – luokan nuorta. Opinnäytetyössä tutkittiin Joensuun normaalikoulun yläkoulun JOPO® – oppilaiden kokemuksia nuorisotyöstä ja sen tuesta heidän opetuksessaan. Lisäksi opinnäytetyössä tutkittiin myös nuorten motivaatiota JOPO® - opetukseen, ennen nuorisotyön tuomaa tukea ja työkaluja.</p> <p>Tutkimustulosten perusteella Joensuun normaalikoulun JOPO® – luokan nuoret viihtyvät joustavassa perusopetuksessa. JOPO® – luokalla on hyvä ilmapiiri ja oppimismotivaatio kohdallaan, kun oppilailla on pienessä ryhmässä työrauha. Nuorten mielestä JOPO® – opettajalla olisi hyvä olla työparina koulu- nuorisotyöntekijä. Nuoret kaipaavat joustavaan perusopetukseen muutoksia, joilla voitaisiin parantaa luokan ryhmähenkeä. Nuorten mielestä leirikouluna järjestetty Nuotta-valmennus oli positiivinen kokemus luokan ryhmäytymisen kannalta ja Nuotta-valmennusta olisi hyvä jatkaa osana joustavaa perusopetusta.</p> <p>Tarkoituksenani oli myös tutkia, miten Joensuun normaalikoulu hyötyisi yhteisöpedagogista (AMK), jolla on vahva, ammatillinen osaaminen koululla tehtävästä nuorisotyöstä. Yhteisöpedagogi (AMK) toimii koulussa yhteisöllisen pedagogiikan voimin kasvattajana ja nuorten osallistajana.</p>	
Asiasanat joustava perusopetus, koulunuorisotyö, motivaatio, Nuotta-valmennus	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Sebastian Martin	Number of Pages 37 and 3 pages of attachments
Title "What about us in JOPO®?" - JOPO® - students experiences of youth work's support in JOPO® - flexible studies in Joensuu normaalikoulu	
Supervisor(s) Kristiina Hämäläinen	
Subscriber and/or Mentor Joensuu normaalikoulu, Heikki Happonen	
Abstract <p>The applicant of this thesis is Joensuun normaalikoulu comprehensive school, that is a training school for the University of Eastern Finland. The aim of this thesis was to provide new information to the applicant to improve the flexible studies of Joensuun normaalikoulu comprehensive school by interviewing the school's young students from the flexible studies.</p> <p>The thesis was made as a qualitative research. The material of this thesis was compiled by theme interviewing five students from the flexible studies of Joensuun normaalikoulu comprehensive school on their experiences of youth work and youth work's influence on their studies. Additionally this thesis also researched students motivation in flexible studies, before the support and utilities of youth work.</p> <p>Based on the results of this thesis, Joensuun normaalikoulu comprehensive school's students from flexible studies enjoy their studies. The class has a good ambiance and their study motivation is in place, when the students have calmness in their small group. The student's think their teacher should have a school youth worker as a colleague. The students long for changes in their flexible studies, that could better the class' team spirit. In the students' opinion their Nuotta-training camp was a positive experience on regrouping and Nuotta-training should be part of the flexible studies.</p> <p>The study for this thesis was also to research the use of community educators in Joensuu normaalikoulu comprehensive school. Community educators have a strong, professional knowledge of youth work in schools. Community educators are educators and instructors with the strenght of communal pedagogy.</p>	
Keywords flexible studies, youth work in schools, motivation, Nuotta-training	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TIETOPERUSTA	6
2.1 Joustava perusopetus	6
2.1.1 Joustava perusopetus Joensuun normaalikoulun Tulliportin koululla	8
2.2 Koulunuorisotyö	9
2.2.1 Koulunuorisotyö Tulliportin koululla	11
2.3 Nuotta-valmennus	12
2.3.1 Sosiaalinen vahvistaminen	14
2.4 Motivaatio	15
2.4.1. Oppimismotivaatio	16
3 OPINNÄYTETYÖPROSESSI	18
3.1 Opinnäytetyön tavoitteet ja tutkimuskysymykset	19
3.2 Teemahaastattelu	21
3.3 Aineiston analysointi	23
4 TULOKSET JA TULOSTEN POHDINTA	24
4.1 Kokemukset JOPO® - opetuksesta	24
4.2 JOPO® - opetuksen vaikutus nuorten oppimismotivaatioon	27
4.3 Moniammatillisuus koulunuorisotyössä	30
5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET	32
LÄHTEET	35
LIITTEET	38

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössäni on tarkoitus selvittää Joensuun normaalikoulun JOPO® – oppilaiden kokemuksia nuorisotyön tuesta joustavasta perusopetuksessa. Opinnäytetyön nimi pohjautuu lentävään lauseeseen, jota niin allekirjoittanut, kuten oppilaatkin käyttivät luokassa ja Nuotta-valmennus leirikoulun aikana. Opinnäytetyön nimen lentävä lause oli aina käytössä positiivisessa tarkoituksessa, sillä ei ollut tarkoitus eritellä JOPO® – oppilaita muista Joensuun normaalikoulun perusopetuksessa opiskelevista oppilaista. ”Me” – persoonapronominin sijaan käytettiin ”myö” pronominia, joka on Kaakkoismurretta eli toisin sanoen ”Karjalan murretta”. Kaakkoismurretta puhutaan Joensuussa ja muualla Pohjois-Karjalassa sekä Etelä-Karjalassa (Palander 2007).

Opinnäytetyöni tilaaja on Joensuun normaalikoulu, joka tunnettiin ennen nimellä Joensuun harjoittelukoulu. Joensuun normaalikoulu on Itä-Suomen yliopistoon kuuluva valtion harjoittelukoulu, jonka erityistehtävänä on opettajakoulutuksen kehittäminen (Joensuun normaalikoulu 2013 b). ”Norssi” kuvaa itseään virikkeisenä, turvallisena ja modernina opiskeluympäristönä joensuulaisille lapsille sekä nuorille. Joensuun normaalikoulussa on monipuolinen ja korkeatasoinen opetus, josta koulu voi olla harjoittelukouluna ylpeä. 2000-luvun koulun rakenteellisten muutosten sekä yliopiston rakennusten nimien uudistamisen yhteydessä Joensuun normaalikoulun rakennukset saivat uudet käyttönimet ja koulu jaettiin kahteen eri kouluun: Tulliportin koulu, joka sijaitsee Joensuun keskustan alueella Otsolassa Tulliportinkadulla, pitää sisällään peruskoulun yläkoulun luokat 7 – 9 sekä lukion. Naapurissa Länsikadun puolelta löytyy Länsikadun koulu, jossa toimivat peruskoulun alakoulun luokat 1 - 6 sekä esiopetus. Joensuun normaalikoulun johtavana rehtorina toimi Petri Salo ja perusasteen rehtorina Heikki Happonen. Joensuun normaalikoululla on yhteensä satoja opettajia ja koululla on vuosittain noin 400 opettajaopiskelijaa. Nykymuotoinen ja innovatiivisuutta uhkuva Norssi juhli 30-vuotista toimintaansa Joensuun yliopiston kouluna vuonna 2003. (Joensuun normaalikoulu 2006.)

Joensuun normaalikoulu kuvaa omassa opetussuunnitelmassaan, että on tärkeätä kehittää oppilaita oppimaan oppimisen ja elämönhallintataitoja, jotka ovat tärkeitä taitoja oman tulevaisuuden ja elämänpolun rakentamiseen. Koulu on asettanut tavoit-

teekseen olla avoimesti osana yhteiskuntaa ja vuorovaikutuksessa yhteiskunnan kanssa reagoimalla yhteiskunnan muutoksiin sekä tarpeisiin. Tämän lisäksi koulu näkee tärkeäksi olla erilaisten sidosryhmien sekä oppilaiden vanhempien yhteistyökumppani. Joensuun normaalikoulun opetuksen ja kasvatuksen perustana on myönteinen ihmiskäsitys. Koulun opetussuunnitelma kertoo koulun tavanomaisen oppilaan olevan oppiva, tunteva ja tahtova ihminen, joka kuuluu erilaisiin ryhmiin. Koulu määrittää oppilaan olevan myös taustaltaan ja kokemuksiltaan yksilö, joka haluaa vaikuttaa ympäristöönsä. Tavoitteena on oppilaan tasapainoisen persoonallisuuden, oppimaan oppimisen, terveen itsetunnon ja elämänhallinnan taitojen kehittäminen sekä jatko-opintojen ja ammatinvalinnan kannalta tarpeellisten valmiuksien turvaaminen. Tavoitteen saavuttamiseksi oppilasta ohjataan oman opiskelunsa vastuulliseen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. (Joensuun normaalikoulu 2006.)

2 TIETOPERUSTA

Toisessa luvussa avataan opinnäytetyön tietoperustaa. Tietoperustana opinnäytetyössäni esiintyvät keskeisimmät ja merkittävimmät pääkäsitteet, joita ovat joustava perusopetus, koulunuorisotyö, Nuotta-valmennus ja motivaatio.

2.1 Joustava perusopetus

Joustavalla perusopetuksella tarkoitetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan järjestettävää opetusta, oppimista ja kasvun tukea 7. – 9. luokkalaisille nuorille (Perusopetusasetus 1768/2009). Joustavasta perusopetuksesta puhutaan myös nimellä JOPO® - opetus. Peruskoulujen 6. – 9. luokkien ja lisäluokkien oppilaat voivat hakeutua tai heidät ohjataan joustavan perusopetuksen ryhmiin. Opetusministeriön toimesta käynnistettiin vuonna 2006 ”Joustava perusopetus” – kehittämistoiminta vastauksena huoleen, joka kohdistui niihin oppilaisiin, jotka olivat vaarassa jäädä ilman päästötodistusta ja usein myös toisen asteen opiskelupaikkaa (Numminen & Ouakrim-Soivio 2009, 5-6). JOPO® - kehittämistoiminnan tavoitteena oli

kehittää peruskoulun toimintatapoja ja opetusmenetelmiä nykyistä paremmin nuorten yksilöllisiin tarpeisiin vastaaviksi. Tämän vuoksi oppilaille tarjottiin perusopetuksen opetussuunnitelman mahdollistamissa rajoissa heidän elämäntilanteistaan lähteviä joustavia opetusjärjestelyjä. Opetusministeriön joustavaa perusopetusta koskevissa vuoden 2008 ja 2009 julkaisuissa kerrotaan, että joustavan perusopetuksen tavoitteena oli opetusjärjestelyjä muovaamalla nuoren koulumotivaation ja -viihtyvyyden lisääminen sekä elämönhallintataitojen tukeminen. Elämönhallintataitoja, joihin nuoret tarvitsevat tukea, ovat ajanhallinta, ryhmässä toimiminen ja terveet elintavat. Keskeisiä työtapoja JOPO® -opiskelussa ovat olleet pienryhmäopiskelu, jossa oppilaat saavat opiskella ja harjoittaa puutteellisia elämönhallintataitoja omassa tahdissa. Elämäntaitojen tukeminen edistää oppilaiden koulumotivaatiota ja koulumotivaation kehittyminen kytkeytyy myös kodin ja koulun yhteistyön tehostamiseen. Koulun ja kodin yhteistyön tehostamisen lisäksi tavoitteeksi asetettiin moniammatillisen yhteistyön tehostaminen. (Luukannel & Manninen 2008; Numminen ym. 2009.)

Joustava perusopetus on tarkoitettu lähinnä nuorille, joilla havaitaan elämönhallintataitojen puutteen lisäksi oppimisessa alisuoriutumista ja motivaation puutetta. Yleisin syy joustavaan perusopetukseen hakeutumiseen on pinnaus ja yleensäkin haluttomuus osallistua perinteisen yläkoulun opetukseen (Janhonen & Sarja 2011, 20). Koulupaluttomuuden syntyyn ei löydy yhtä yksittäistä syytä. Heikko koulumotivaatio on jatkunut pitkään, minkä vuoksi koulusta on otettu yhteyttä oppilaan vanhempiin tai huoltajiin. Oppilaan perheen kanssa tehtävällä työllä on keskeinen asema oppilaan arvioinnissa ja sopivien työmuotojen valinnassa. Joustavan perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaita ja vahvistaa koulumotivaatiota oppilailla, jotka ovat riskissä syrjäytyä ja ovat jäädä ilman perusopetuksen päättötodistusta. Samalla pyritään ehkäisemään ensimmäisen ja myöhemmin toisen asteen koulutuksesta pois jääminen ja koulutuksen keskeytyminen.

Joustavaan perusopetukseen haetaan oppilaan ja huoltajan tekemän hakemuksen perusteella. Oppilaaksi otto perustuu hakemukseen, joka menee oppilashuoltoryhmän käsittelyyn, jossa selvitetään syyt ja perusteet joustavaan perusopetukseen sekä oppilaan oma sitoutuminen ja motivaatio. (Joensuun normaalikoulu 2013 a). Jokaiselle oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma tai henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma eli HOJKS. Joustavan perusopetuksen toimintamal-

lin avulla kehitetään perusopetukseen yksilöllisiä, oppilaiden erilaiset tarpeet huomioivia toimintatapoja ja opetusmenetelmiä, joiden on tarkoituksena joustaa opintoja ja vahvistaa oppilaiden elämähallintataitoja. Opiskelu toteutetaan pääosin koululla, mutta opiskeluun sisältyy myös leirikouluja, opintomatkoja ja retkiä. Joustavassa perusopetuksessa korostuvat toiminnalliset menetelmät, erilaisten oppimisympäristöjen käyttö ja työssäoppiminen. (Joensuun normaalikoulu 2013 a.)

2.1.1 Joustava perusopetus Joensuun normaalikoulun Tulliportin koululla

Joensuun normaalikoulun Tulliportin koululla joustavassa perusopetuksessa opiskelevat oppilaat noudattavat opinnoissaan kullekin luokka-asteelle säädettyä tuntijakoa ja oppimäärää. Opetuksessa voi opiskella koko lukuvuoden tai osan lukuvuodesta. Pienryhmämuotoisessa opiskelussa painotetaan työpainotteisuutta ja toiminnallisuutta. Oppilaille laaditaan oppimissuunnitelma, johon merkitään henkilökohtaisten tavoitteiden sekä oppilaan yleisen ja tehostetun tuen lisäksi oppiainetavoitteet sekä tulevat valinnaisaineet ja niiden suoritustapa sekä tuki- ja ohjauspalvelut. Joustavan perusopetuksen toimintaa suunnittelee, ohjaa ja koordinoi Joensuun normaalikoulussa JOPO® – ryhmä, johon kuuluu ohjaavan opettajan lisäksi opinto-ohjaaja, aineenopettaja, yläkoulun rehtori sekä nuorisohjaaja Joensuun kaupungin nuorisotoimesta sekä tarvittaessa kuntoutus- ja sosiaalipalvelujen asiantuntija. (Joensuun normaalikoulu 2013 a.)

Tulliportin koululla on joustavan perusopetuksen luokka, jossa oli kevät-lukukaudella 2013 kymmenen (10) oppilasta. Oppilaista seitsemän (7) oli poikia ja kolme (3) oli tyttöjä. Oppilaat ovat Tulliportin koulun 7-9 luokkalaisia nuoria. Yksi oppilas opiskeli seitsemättä luokkaa, neljä kahdeksatta luokkaa ja loput yhdeksättä luokkaa. Luokalla oli yksi opettaja, lehtori Hannu Koskela, joka vastasi lähes kaikista opetussuunnitelmaan kuuluvista lukuaineiden opettamisesta pois lukien valinnaisaineet, englannin – ja venäjänkielen sekä matemaattiset oppiaineet. Koskela käyttää opetuksessaan oppikirjojen tehtävien sijaan paljon pienesitelmien ja -projektien tekoa, joissa oppilaita motivoidaan kyseisen opinaiheen oppimiseen helpotetun tehtävänannon ja luovuu-

den lisäksi kädentaitojen ja tiedonhaun harjoittamisen voimin. Lisäksi usein luokka katsoi elokuvia tai TV-sarjoja, jotka liittyivät historiallisiin tapahtumiin.

Koulupäivät vaihtelivat kestoiltaan, JOPO® - luokan oppilaiden varsinainen koulupäivä alkoi klo 9.30 ja loppui viimeistään klo 14.30 koulun valinnaisaineista riippuen. (Joensuun normaalikoulu 2013 a). Opetukseen ja tehtävien tekoon pyrittiin pääsääntöisesti koko 75 minuutin oppitunnin ajan, mutta ennen oppitunnin alkua tai oppitunnin aikana opiskelu keskeytettiin hetkeksi lyhyiden kortti- tai lautapeliin, säännöllisen biljardivuoron tai muun vapaan olemisen (esim. tietokoneella pelaaminen) ajaksi, joilla rauhoitettiin luokka tehtävien tekemiseltä. Tämä koettiin hyödyllisenä, sillä välituntien lisäksi pienillä tauoilla autettiin oppilaita jaksamaan koulupäivän pitkät oppitunnit. Lukuvuonna 2012–2013 Tulliportin koulun rakenteellisista syistä Koskelan JOPO® - luokka ei ollut osana koulun päärakennusta, vaan liikuntasalin yläkerran entisessä ATK-luokassa. Joensuun normaalikoulu on inklusiivinen eli kaikille yhteinen koulu, eikä JOPO® - oppilaita ollut tarkoitus pitää erillään koulun muista oppilaista.

2.2 Koulunuorisotyö

Koulunuorisotyö on käsite, joka on johdettu käsitteestä koululla tehtävä nuorisotyö. Nuorisotyön käsitteen käytön perusteluna toimii nuorisolaki. Nuorisolain tarkoituksena on ohjata lasten ja nuorten kasvun tukemista. Nuorisolain mukaan nuorilla tarkoitetaan alle 29-vuotiasta yksilöä ja nuorisolaki kertoo nuorisotyön olevan nuorten ajan käyttöön kohdistuvaa aktiivisen kansalaisuuden edistämistä, nuorten sosiaalista vahvistamista, nuoren kasvun ja itsenäistymisen tukemista sekä sukupolvien välistä vuorovaikutusta (Nuorisolaki 2006/72). Aktiivisella kansalaisuudella tavoitellaan nuorten tavoitteellista toimintaa kansalaisyhteiskunnassosiaalisella vahvistamisella nuorille suunnattuja toimenpiteitä elämäntaitojen parantamiseksi ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Nuorisotyöntekijä on johdettu lain määrittelemästä peruskäsitteestä, koulunuorisotyöntekijä on koulussa toimiva nuorisotyöntekijä. Koulunuorisotyö on työtä, jota tehdään persoonallisella otteella läsnä olevana aikuisena, jolla on aikaa nuorille. Jokainen nuorisotyön edustaja tuo mukanaan näköisensä panoksen nuorisotyöstä koulumaailmaan kasvattajana, osallistajana ja innostajana. Aikuisilla on kasvattajina

mahdollisuus vaikuttaa oppilaiden muodostamaan koulun omaan, koulun kulttuurista erilliseen oppilaskulttuuriin (Sarha 2005, 20). Mielestäni yhteisöpedagogin (AMK) tärkeimmät työmuodot koululla tehtävässä nuorisotyössä ovat sosiaalinen vahvistamisen lisäksi osallisuus ja innostaminen. Osallisuus on nuoren perusoikeus, joka velvoittaa meidät aikuiset kuulemaan lapsia ja nuoria heitä itseään koskevissa asioissa. Jotta yksilö voi tuntea olevansa osa yhteisöä, hänelle on suotava mahdollisuus osallistua ja toteuttaa omia pyrkimyksiään osallisuuteen (Kauhanen 2011, 7). Osallisuuden vahvistamisella kehitetään samalla omaa identiteettiä. Osallisuuden rinnalla kulkee innostaminen. Sosiokulttuurinen innostaminen on tavoitteellista toimintaa, joka ihmisen osallistumisen avulla suuntautuu muuttamaan sekä yksilöllisiä että kollektiivisia asenteita (Mehtonen 2011, 25).

Humanistisen ammattikorkeakoulun Uudistuva koulu ja nuorisotyö -hankkeen julkaisu Yhteisöllisen pedagogiikan ABC kuvaa hyvin kouluilla tehtävää nuorisotyötä: ”Koulussa tehtävä nuorisotyö tuo koulun arkeen paljon sellaista, mitä nuoret kaipaavat: mahdollisuuksia osallistumiseen ja toimimiseen, vaihtelua oppitunneilla istumiseen, yhdessä toimimista sekä vierellä kulkijaa ja aikuisen kuuntelevaa korvaa.” (Kauhanen 2011, 4). Yhteisöllinen pedagogiikka kytkeytyy koulussa tehtävän nuorisotyön tavoitteisiin. Sarha (2005) kuvailee, että ”koulussa yhteisöllisyydellä tarkoitetaan erilaisia pienryhmiä, luokkia ja muita opetusryhmiä, koko koulua, oppilaiden vanhempien ja koulun kasvattajien kasvattajayhteisöä ja koulun ja sen lähiympäristöä.” (Sarha 2005, 25). Yhteisöllisellä pedagogiikalla tarkoitetaan nuorille annettavaa mahdollisuutta toimia yhdessä siten, että yksilöiden välille muodostuu toimivia vuorovaikutussuhteita (Kauhanen 2011, 4). Yksilöt ryhmissä toimiessaan oppivat ottamaan arvostamaan ja huomioimaan toisiaan ja kasvavat persooniksi, sekä tulevat hyväksytyiksi omina itsenään ja oppivat samalla toisiltaan. Samalla yksilöt myös oppivat, että asioihin voi vaikuttaa toimimalla itse.

Koulu määrittelee koululla tehtävän nuorisotyön raamit ja kehykset. Yhteisöllisessä pedagogiikassa nuoria pyritään yksilöinä osallistamaan koulun toimintaan mahdollisimman paljon mielekkään oppimisen ja yhteistoiminnan lisäämiseksi (Kauhanen 2011, 8). Kouluilla on nuorten yhteistoimintaa ja osallisuutta vahvistavaa toimintaa, mutta monesti esimerkiksi tukioppilas- ja oppilaskuntatyöhön hakeutuvat vain innokkaimmat yksilöt. Yhteisöpedagogina (AMK) koulunuorisotyöntekijän tehtävä on innos-

taa kaikkia koulun oppilaita osallistumaan koulu yhteisön kehittämiseen järjestämällä yhteisiä tapahtumia, suunnittelemalla nuorille toimintaa ja rakentamalla koulun fyysistä ympäristöä viihtyisämmäksi. Koulunuorisotyöntekijä tukee nuoria luomalla koululla työrauhaa ja uskaltaa puuttua kouluhyvinvoinnin epäkohtiin, joita ovat muun muassa kiusaaminen ja syrjiminen. Koulu yhteisöön tarvitaan rohkeita aikuisia, jotka uskaltavat kyseenalaistaa kouluilla vallitsevia toimintatapoja ja käytäntöjä (Siekinen 2012, 31).

Koululla tehtävä nuorisotyö täydentää opetushenkilökunnan ja muiden koulussa toimivien ammattilaisten kasvatustehtävää. Nuorisotyöllä ja kouluilla tehtävällä perusopetuksella on päämääräisesti samanlaiset tavoitteet. Sekä nuorisotyön että kouluilla tehtävän perusopetuksen tehtävänä on tuoda lapsille ja nuorille elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja tukemalla heidän kasvua aikuisuuteen itsenäistämällä ja elämänhallinta-taitoja opettamalla sekä edistämällä heitä aktiivisiksi kansalaisiksi. Koulunuorisotyö tuo oman lisäarvonsa koulun yhteisöllisyyden, oppilaiden osallisuuden tunteen sekä yleisen kouluviihtyvyyden edistämiseksi. (Kiteen kaupunki 2014.)

2.2.1 Koulunuorisotyö Tulliportin koululla

Toimin Tulliportin koululla projektini ajan koulunuorisotyöntekijänä, joka otti koululla roolia mm. oppilaskunnan hallituksen ohjaajana, kevään 7-luokan leirin oppilaiden ryhmäytäjänä sekä välitunti-aktivoinnin edistäjänä. Lisäksi toimin JOPO® – luokan ”apuopettajana” ja nuorisohjaajana, jonka tehtävänä oli elämänhallintataitojen opettamisen lisäksi muun muassa Nuotta-valmennus leirikoulun ja muun toiminnan järjestäminen. Tulliportin koululla nuorisotyötä tehtiin lukuvuodella 2012–2013 projektini lisäksi myös muidenkin tahojen puolesta. Nuorisotyön edustajia olivat sekä Joensuun evankelis-luterilainen seurakunta, että Joensuun nuorisotoimi. Joensuun evankelis-luterilainen seurakunta järjesti koululla nuorisotyöntekijöiden voimin ”nuorisokahvila” – toimintaa, jonka tarkoituksena nuorisotyöntekijän oli olla kahvikupin äärellä tukena, kuuntelevana aikuisena nuorille ja jakaa tietoa seurakunnan nuorisotyöstä. Toiminta oli pääosin suunniteltu koko Tulliportin koululle, mutta seurakunnan toiminta kiehtoi enemmän koulun lukiolaisia. Joensuun nuorisotoimen erityisnuorisotyötä tekevä, Jo-

ensuun nuorisoaseman erityisnuorisotyöntekijä järjesti tarvittaessa säännöllisin ajoin pienryhmätoimintaa Tulliportin koulun oppilaille. Erityisnuorisotyöntekijä järjesti nuorille pienryhmätyön muodossa muun muassa kiipeily- ja melontaretkiä. Erityisnuorisotyöntekijä teki lukuvuonna 2012–2013 Joensuun normaalikouluun verrattuna enemmän yhteistyötä Joensuun kaupungin muiden perusasteen koulujen kanssa.

2.3 Nuotta-valmennus

Nuotta-valmennus on 13–28-vuotiaille nuorille suunnattua sosiaalista nuorisotyötä, jonka tavoitteena on vahvistaa nuorten arjenhallintaa ja tukea nuorten kiinnittymistä koulutus- ja työmarkkinoille (Hyvärilän matkailu- ja nuorisokeskus 2015). Sosiaalisena nuorisotyönä Nuotta asemoituu nuorisotyön ja sosiaalityön välille painottuen nuorisokeskustoiminnalle ominaisesti pääosin selkeästi nuorisotyöhön ja ehkäisevään toimintaan sekä varhaiseen tukemiseen (Pietikäinen 2012, 15). Valmennukseen tullaan usein etsivän nuorisotyön, työpajan, koulun tai viranomaisten kautta. Nuotta-valmennusta toteutetaan pienryhmässä yhdessä lähettävän tahon ohjaajan kanssa joko päivävalmennuksena tai 1–5 vuorokauden intensiivivalmennuksena (Hyvärilän matkailu- ja nuorisokeskus 2015). Valmennuksen ohjelma ja tavoitteet räätälöidään yhdessä nuorten kanssa. Ohjelmassa hyödynnetään nuorisokeskuksen tiloissa mahdollistettavia toiminnallisia menetelmiä. Toiminnallisten menetelmien avulla nuorilla on mahdollisuus kehittää omia sosiaalisia taitojaan ja oppia itsestään uusia asioita, joita arjen ympäristöt eivät mahdollista. Tavoitteena on antaa nuorille uusia kokemuksia, vertaistukea ja irtiotta arjesta turvallisessa ympäristössä.

Nuotta-valmennus on osa sosiaalisen vahvistamisen palvelukokonaisuutta yhdessä työpajatoiminnan, etsivän nuorisotyön ja muiden monialaisen verkoston palveluiden kanssa. Valtakunnallisissa nuorisokeskuksissa aloitettiin Opetus- ja kulttuuriministeriön aloitteesta Nuotta-valmennus vuonna 2010 (Suomen nuorisokeskukset ry 2010). Nuotta-valmennusta koordinoi Nuotta-koordinaattori. Nuotta-koordinaattorin tehtävä on valmennuksen toteuttamisen lisäksi seurata, arvioida ja kehittää Nuotta-valmennusta valtakunnallisena palveluna (Hyvärilän matkailu- ja nuorisokeskus 2015). Kehittämiskohteita ovat palvelun laatu ja sen vaikuttavuuden arviointi sekä

toiminnan rahoitus ja valtakunnallinen saatavuus. etsivän nuorisotyön, työpajojen ja viranomaisten kanssa valmennusten kehittämiseksi sekä yhdistämiseksi nuorille suunnattuun palvelukokonaisuuteen.

Nuotta -valmennusta järjestetään yhdeksällä valtakunnallisella nuorisokeskuksella ympäri Suomea (Suomen nuorisokeskukset ry 2015 a). Nämä nuorisokeskukset ovat Anjala (Kouvola), Hyvärilä (Nurmes), Marttinen (Virrat), Metsäkartano (Rautavaara), Oivanki (Kuusamo), Piispala (Kannonkoski), Syöte (Pudasjärvi), Vasatokka (Inari) ja Villa Elba (Kokkola). Opetus- ja kulttuuriministeriö rahoittaa ja tukee Nuotta-valmennusta Veikkauksen voittovaroista, joilla kustannetaan Nuotta-valmennuksen toteutus sekä Nuotta-koordinaattorien palkat (Suomen nuorisokeskukset ry 2010). Nuorten sosiaaliselle vahvistamiselle ja kokonaisvaltaiselle tukemiselle on erityistä kysyntää 2010-luvulla, kun yhteiskunnalliset muutokset vaikuttavat nuoria koskeviin tukitoimiin. Nuotta-valmennus irrottaa nuoret arjesta ja tarjoaa uudenlaisen toimintaympäristön oppimiselle (Pietikäinen 2012, 16). Nuotta-valmennus on vakiintunut nuorisokeskuksiin sosiaalisen nuorisotyön menetelmänä. Suomen nuorisokeskukset ry:n teettämässä selvityksessä ilmeni, että uusien, positiivisten kokemusten kautta nuoret kokivat itsetuntonsa, -tuntemuksensa ja rohkeutensa kehittyneen (Pietikäinen 2012, 18–23). Nuorten arjenhallintaa on saatu parannettua, mikä on auttanut muun muassa opiskeluiden loppuun viemisessä ja opiskelupaikan löytämisessä. Nuotta-valmennus tukee vahvasti myös vuosille 2012–2015 asetetun lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelman strategisia tavoitteita (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012).

Tulliportin koulun JOPO® – luokka osallistui ensimmäistä kertaa Nuotta-valmennukseen Nurmeksessa, jossa järjestettiin leirikoulu Hyvärilän matkailu- ja nuorisokeskuksessa 16. - 18. huhtikuuta 2013. Leirikoulun ohjelman suunniteltiin Hyvärilän nuorisokeskukseen yhdessä Nuotta-koordinaattori Antti Korhosen, lehtori Koskelan ja nuorten kanssa. Mukaan osallistui allekirjoittaneen, Korhosen ja Koskelan lisäksi lähes kaikki nuoret luokan kymmenestä (10) oppilaasta. Nuotta-valmennuksen leirikoulun tavoitteet painottuivat nuorten osallisuuteen, ryhmäytymiseen ja sekä arjenhallintaan että sosiaaliseen vahvistamiseen keskittyvään toimintaan.

2.3.1 Sosiaalinen vahvistaminen

Edellisessä osiossa käsitelty Nuotta-valmennus on yksi osa sosiaalisen vahvistamisen palvelumuotoja. Sosiaalisen vahvistamisen palvelut tukevat toimintana arjenhallinnan ja elämäntaitojen kehittymistä ja palvelut on kohdennettu syrjäytymisen riskiryhmässä oleviin nuoriin (Suomen nuorisokeskukset ry 2015 b). Nuorisolain mukaan sosiaalisen vahvistamisen tavoitteena on aktivoida nuori mukaan yhteisölliseen toimintaan aktiiviseksi kansalaiseksi ylläpitämällä nuorille erilaisia palveluita, joiden toimenpiteinä ovat elämäntaitojen parantaminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen (Nuorisolaki 2006/72). Erilaiset yhteisöt voivat myös lisätä yksilön hyvinvointia. Nuorten arki- ja työelämävalmiuksien parantamiseen tähtäävällä toiminnalla pyritään nuorisotyöttömyyden vähentämiseen, joka samalla vähentää yhteiskunnan toiminnasta syrjäytymistä. Nuoren eli yksilön voidessa hyvin, hän jaksaa olla aktiivinen yhteisön jäsen. Yhteisöjen voidessa hyvin ne tukevat yhdessä yhteiskunnan hyvinvointia. Sosiaalinen vahvistaminen voidaankin määritellä myös yksilön ja yhteisön kasvun tukemiseksi. (Herranen & Lundbom 2011, 5-6.)

Sosiaalinen vahvistaminen on laajalti käytetty käsite, jolla tarkoitetaan asteittain tapahtuvaa, yksilön kokonaisvaltaista elämänhallinnan, hyvinvoinnin ja osallisuuden tukemista, jonka tavoitteena on yksilön hyvinvoinnin lisääminen ja sen edistäminen (Herranen ym. 2011, 6). Sosiaalinen vahvistaminen on ennalta ehkäisevää työtä. Sosiaalinen vahvistaminen korvaa aiemmin käytetyt käsitteet syrjäytyminen ja syrjäytymisen ehkäisy. Sosiaalinen vahvistaminen -käsitteen vaihdoksella on haluttu päästä eroon syrjäytyminen -sanaan liittyvästä leimaavuudesta, sillä sosiaalisen vahvistamisen tavoitteena on yksilön yhteisölliseen toimintaan kiinnittäminen ja aktiiviseksi kansalaiseksi tukeminen, ei syrjäytymisen tukeminen (Mehtonen 2011, 13–18). Sosiaalinen vahvistaminen voi esimerkiksi olla yksilön ohjausta, neuvontaa ja tukemista, joiden tarkoituksena on sosiaalisena vahvistumisena itseluottamuksen kasvu ja voimaantumisen kokemus. Syrjäytymässä olevan yksilön itseluottamuksen kasvu ja voimaantumisen kokemus taataan elämänhallintataitoja harjoittamalla, joilla saadaan edistettyä yksilön hyvinvointia.

2.4 Motivaatio

Yksilöllä, joka on motivoitunut, on halu kehittyä ja vaikuttaa. Motivaatio ei ole yksilöön sisäänrakennettu, luonteeseen tai persoonaan sidottu ominaisuus, vaan motivaatio syntyy prosessin tuloksena. Motivaatiota löytyy jokaiselta yksilöltä asteittain eri voilyymillä. Motivaatiotaso voi nousta tai laskea. Motivaatiota voi löytyä mielekkästä tekemisestä, esimerkiksi harrastuksesta, tai ihmisistä, esimerkiksi perheenjäsenistä. Yksilön tärkeä löytää itsestään se, mikä häntä motivoi. Motivaatio voidaan määrittellä yksilön tilaksi, joka määrää, millä energiavoimalla ihminen toimii ja mihin hänen mielenkiintonsa tai päämääränsä on suuntautunut. (Ruohotie 1998, 36.)

”Motivaatio on peräisin latinankielisestä sanasta ”*movere*”, joka merkitsee liikkumista. Motivaatio on motiivien aikaansaama tila. Motiiveilla tarkoitetaan tarpeita, haluja, viettejä tai palkkioita ja rangaistuksia. Motiivit virittävät ja ylläpitävät yksilön käyttäytymistä ja päätöksentekoa, joihin vaikuttavat olosuhteet ja ympäristö. Motiivit ovat päämääräsuuntautuneita ja ne voivat olla tiedostettuja tai tiedostamattomia.” (Ruohotie 1998, 36–37.)

Motivaatio voidaan jakaa sisäiseen ja ulkoiseen motivaatioon, jotka eroavat toisistaan käyttäytymistä virittävien ja suuntaavien motiivien sekä kannusteiden ja palkkioiden puolesta. Kannusteet edeltävät palkkioita toimintaa virittämällä ja palkkiot voimistavat kannusteita. Sisäiseen motivaatioon voi vaikuttaa oppimisen suhteen kokemus ilosta, mielekkyydestä ja onnistumisesta opinnoissaan, kun taas ulkoiseen motivaatioon voi vaikuttaa arvosanat tai stipendi ahkerasta oppimisesta. Sisäisen motivaation ruokkiminen syntyy itsestä, esimerkiksi itsensä toteuttaminen ja kehittämisen tarve. Ulkoinen motivaatio on riippuvainen ympäristöstä ja palkkio motivaation tyydyttämisestä välittyy jonkin muu kuin ko. yksilö. Tutkija Wernimont (1972) vertaa sisäistä motivaatioita subjektiivisina ja ulkoista motivaatioita objektiivisina, sisäinen motivaatio esiintyy tunteiden muodossa, kun taas ulkoinen motivaatio esiintyy esineiden tai tapahtumien muodossa. Sisäinen ja ulkoinen motivaatio ovat poikkeavia sisällöiltään, mutta täydentävät toisiaan esiintymällä yhtäaikaaisesti. (Ruohotie 1998, 36–37.)

Motivaatio on tilannesidonnaista, johon vaikuttaa eri asenteet. Motivaatio on luonteeltaan dynaamista ja se voi tilanteesta riippuen vaihdella toiseen. Tilannemotivaatiossa

sisäinen ja ulkoinen ärsyke voimistavat motiiveja ja ärsykkeet saavat aikaan tavoitteen suuntautuvaa toimintaa. Yleismotivaatiosta puhuttaessa motivaatio korostaa vireyden ja suunnan lisäksi käyttäytymisen pysyvyyttä. Tilannemotivaatio on vahvasti riippuvainen yleismotivaatiosta. Esimerkkinä työstään pitävä työntekijä on helpompi saada kiinnostumaan työn suunnittelusta ja kehittämisestä kuin työhön leipääntynyt työntekijään, leipääntyneellä työntekijällä sekä tilannemotivaatio että yleismotivaatio ovat heikolla tasolla. Asennetta ja motivaatiota pidetään monesti synonyymina, vaikka näiden välillä voidaan nähdä eroja. Asenne on pysyvä ja hitaasti muuttuva valmius, joka vaikuttaa yleensä toiminnan laatuun. Motivaatio on lyhytkestoisempi ja tilannekohtainen ja motivaatio vaikuttaa siihen, millä vireydellä toimintaa tehdään. Muutokset motivaatiossa eivät edellytä muutoksia saman alueen asenteissa. Asenne tarkoittaa yksilön kykyä tuntea, ajatella ja toimia tietynlaisella tavalla. Asenne on myös tapa käsittää ja arvioida ympäröiviä asioita ja asenteet ilmaisevat, joko avoimesti tai peitellysti, yksilön positiivisesti tai negatiivisesti arvostavia reaktioita. Reaktiot liittyvät objektiin, henkilöön tai tilanteeseen. Asteiden laatu ja voimakkuus vaikuttavat motivaation tasoon yksilöllisesti ja ovat riippuvaisia yksilön kokemuksista ja taipumuksista. (Ruohotie 1998, 41–42.)

2.4.1. Oppimismotivaatio

Oppimisella tarkoitetaan kokemukseen perustuvia, pysyviä muutoksia yksilön tiedoissa, taidoissa ja valmiuksissa sekä näiden välityksellä itse toiminnassa. Oppimisessa on kyse uusille asioille altistumisesta ja tuntemattoman kokeilemisestä (Ruohotie 1998, 138). Oppimiseen liitetään usein käsite oppimiskyky. Oppija oppii sen, mitä hän haluaa oppia. Oppimisen kannalta on ihanteellista, jos oppija haluaa omasta halusta itse aktiivisesti pyrkiä opettajan, luokkakavereiden ja itsensä asettamiin ja hyväksymiin tavoitteisiin. Tavoitteisiin pyrkiminen on mahdollista, jos oppija tuntee oppimistilanteen mielekkääksi. Oppimismotivaatio on tila, joka määrää oppijan vireyden ja suunnan oppimistilanteissa ja oppimisessa. Oppimismotivaatio riippuu oppijan halukkuudesta käyttää omia henkisiä ja fyysisiä voimavaroja oppimiseen. Korkealla oppimismotivaatiolla varusteltu oppija työskentelee ahkerasti saavuttaakseen asetetut oppimistavoitteet. Oppimismotivaatio on yksilön tarpeiden, palkkioiden sekä näitä

koskevien havaintojen ja tulkintojen vuorovaikutuksen tulos. Motivaatiota säätelevät siten oppijan tarpeet ja niihin vetoavat palkkiot sekä oppimisympäristössä tehdyt havainnot ja havaintojen tulkinta. (Ahvenainen, Ikonen & Koro 2002, 32–36.)

Koulun tehtävänä on motivoida oppilaita aktiiviseen opiskeluun ja itsensä toteuttamiseen, joilla pyritään saamaan nuoria aktiiviseen kansalaisuuteen. Opiskelussa motivaatiotaso voi nousta tai laskea oppilaan asenteesta ja omien oppimistaitojen uskuksesta riippuen. Joustavassa perusopetuksessa opettajan tehtävänä on antaa tukea oppilaiden voimavaroihin löytämällä keinoja, joilla oppilaat pääsevät toteuttamaan itseään hyödyntämällä heitä motivoivia asioita myös koulunkäynnin osalta. Opiskelun mielekkyys riippuu tehtävän tai oppiaineen hyödyllisyydestä ja kiinnostavuudesta (Ruohotie 1998, 72). Opettaja voi korostaa erilaisia tavoitteita ohjeistuksessa, viesteissä, joita hän välittää oppilaille sekä työskentelytapojen kautta. Motivoimalla nuoria aktiiviseen opiskeluun saadaan yksilön voimaannuttua luotua lisää arvostusta itseään kootaan. Itsearvostus ja usko omiin kykyihin ja mahdollisuuksiin vaikuttavat motivaation kehittymiseen. (Ruohotie 1998, 34.)

3 OPINNÄYTETYÖPROSESSI

Opinnäytetyön suunnittelu alkoi huhtikuussa 2013. Olin ensin yhteyksissä Joensuun normaalikoulun rehtori Saloon opinnäytetyöni aiheen myötä. Salon kautta rehtori Happonen ohjautui minun opinnäytetyöni työelämäohjaajaksi. Kävin sähköpostitse keskustelua rehtori Happonen kanssa mahdollisesta opinnäytetyöstä. Kysyin koululta kiinnostusta opinnäytetyölle ja jatkotyötä sosiaalisen vahvistamisen käytänteiden osaaminen – projektilleni, joka painottui sosiaaliseen vahvistamiseen sekä koulunuo-
risotyöhön. Halusin hyödyntää projektini aikana keräämääni tietoa joustavasta pe-
rusopetuksesta ja sen käytänteistä, sekä myös kokemuksiani joustavan perusope-
tuksen luokan oppilaiden ohjauksesta ja tukemisesta Joensuun normaalikoululla. Li-
säksi koin, että oli luonnollista jatkaa kyseisen luokan kanssa opinnäytetyön muo-
dossa.

Sovimme tapaamisen ja vein rehtorille mallin opinnäytetyösuunnitelmastani. Opin-
näytetyösuunnitelman liitteenä oli valmis haastattelurunko. Haastattelurunko (kts.
liite) muodostui 19 kysymyksestä, jotka oli jaettu viiteen (5) eri aihealueeseen. Haas-
tattelurungon viimeistelyssä sain apua lehtori Koskelalta sekä myös opinnäytetyötä
ohjaavalta lehtorilta Kristiina Hämäläiseltä. Valmiit, nauhoitetut haastattelut litteroitiin
ja sovimme nuorten ja heidän huoltajien kanssa koulun kanssa yhdessä tehdyssä
kirjallisessa lupalapussa, että litteroinnit jäivät vain ja ainoastaan minun käyttöni
opinnäytetyön aineistona. Kaikkien haastateltavien vanhemmat tai huoltajat allekir-
joittivat lupalapun ja antoivat luvan haastatella nuoria.

Esittelin opinnäytetyösuunnitelmani Joensuussa koulullamme opinnäytetyöpajassa
toukokuussa 2013, jossa se hyväksyttiin varsinaiseksi opinnäytetyökseni. Esittelin
keskeneräisen opinnäytetyöni Helsingissä Humanistisen ammattikorkeakoulun tutki-
mus-, kehittämis- ja innovaatio (TKI)-keskuksessa keväällä 2014. Opinnäytetyöni
valmistui lopulta valmiiksi keväällä 2015.

3.1 Opinnäytetyön tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Kehittyvä JOPO®-toiminta:

JOPO®:n toimintakenttä on laaja – on monta tapaa tukea. (Janhonen ym. 2011.)

Kouluilla kokeillaan ja etsitään rohkeasti toimivia ratkaisuja JOPO® - opetukseen kokemuksista oppien. Yhtenä ongelmana ovat ratkaisut, jotka toimivat yhdellä koululla, mutta eivät välttämättä toimi toisella koululla. Paikkakuntien tarjoamat toimintamahdollisuudet vaikuttavat nuorten tukemiseen. ”Koulujen toimintakulttuurit ja JOPO® -toiminnassa mukana olevien henkilöiden persoonallisuudet, kompetenssialueet ja asenteetkin vaihtelevat.” (Janhonen ym., 89 – 93).

Tavoitteenani oli tuottaa uutta tietoa, joka tukee Joensuun normaalikoululla tehtävää erityisopetusta ja tuettua opetusta joustavana perusopetuksena. Opinnäytetyön tuloksena saimme tietää, mitä haastateltavat ajattelivat joustavan perusopetuksesta ja nuorilta oli tarkoituksena saada selville tutkimuksen avulla, millaisia kokemuksia heille jäi nuorisotyön antamasta tuesta. Nuorilta saadun tiedon perusteella pystytään kehittämään Joensuun normaalikoulun JOPO® - opetusta ja myös joustavan perusopetuksen lisäksi muuta koululla tehtävän nuorisotyön osa-alueita, jonka yhtenä tarkoi-

tuksena on edistää moniammatillisuutta. ”Koulussa toimivan nuorisotyöntekijän tarkoituksena ei ole osallistua varsinaiseen opettamiseen, vaan toimia oppilaiden ja koulun moniammatillisen työntekijäjoukon rajapinnoilla opetussuunnitelman perusteista, nuoriso- ja opetustyötä koskevasta lainsäädännöstä ja nuorten tarpeista nousevien tehtävien toteuttajana” (Kauhanen 2011, 4). Nuorisotyötä tehdään kouluissa koulujen edellyttämällä tavoilla, koulu asettaa koululla tehtävälle nuorisotyölle ehdot opetussuunnitelman puitteiden mukaan. Nuorisolaki määrittää, että nuorisotyötä tulee tehdä moniammatillisena yhteistyönä paikallisten viranomaisten, nuorten ja muiden nuorisotyötä tekevien järjestöjen kanssa (Mehtonen 2011, 17; Nuorisolaki 2006/72).

Joensuun normaalikoululla tehtävä koulunuorisotyö joustavan perusopetuksen kanssa oli lukuvuonna 2012–2013 jäänyt mielestäni nykyisessä mittakaavassa todella vähälle. Monissa kouluissa JOPO® - opettajan työparina toimii JOPO® -ohjaaja tai nuorisotyöntekijä. Projektini antoi Joensuun normaalikoululle positiivisen kokemuksen siitä, miten JOPO® - opettaja ja nuorisotyöntekijän muodostama työpari voi jakaa työtehtävät niin, että opettaja keskittyy aineopintojen opettamiseen ja nuorisotyöntekijä vastaa mm. elämänhallinta- ja ryhmätyötaitojen harjoittamisesta. Tiivis työparitoiminta tukee hyvin reaktiivista eli vastavaikutuksellista opetusta. ”Viime kädessä JOPO® - opettajan ja JOPO® - ohjaajan työnjako riippuu koulun toimintakulttuurista ja ilmapiiristä, oppilaiden ja ryhmän luonteesta ja oppilaiden kanssa työskentelevien ihmisten taustoista ja lähestymistavasta”. (Janhonen ym. 2011, 89). Yhteisöpedagogi (AMK) voi toimia kouluissa ryhmäohjaajana, elämänhallinnan tukijana ja elämänhallintataitojen edistäjänä. Nuorisotyöntekijänä yhteisöpedagogi (AMK) syventyy pienryhmätyössään koko ryhmän kanssa tehtävän työn lisäksi yksilöiden tarpeisiin ja tukemiseen. (Kauhanen 2011, 12.)

Lisäksi opinnäytetyö selvitti, mitä hyötyjä nuoret näkevät sosiaalisen vahvistamisen keinoin tehdyllä sosiaalisella nuorisotyöllä, sillä Joensuun normaalikoululla ei ollut aiempaa kokemusta tai tietoa Nuotta-valmennuksesta. Mielestäni on tärkeitä, että koulut ovat verkostoituneet eri tahojen kanssa tekemään yhdessä kouluista ja oppimisesta mielekkäämpää. Nuotta-valmennus on palvelu, jota kannattaa hyödyntää JOPO® - opetuksessa, koska valmennuksesta on nähty hyötyjä nuorten koulunkäyntiin ja arkeen. Opetushallituksen joustavaa perusopetusta koskevassa oppaassa kerrottiin kokemuksista, joissa JOPO® - oppilaille järjestettyä koulun ulkopuolista opis-

kelua pidettiin ryhmäytymisen ja koulumotivaation kannalta merkittävänä. (Janhonen ym. 2011, 10).

Opinnäytetyön tutkimuskysymyksen hahmottaminen ja aiheen rajaaminen oli aluksi epäselvää. Haastattelurungolla olisi voinut tutkia monia eri asioita nuorista ja joustavasta perusopetuksesta sekä sen käytänteistä. Halusin syventyä tutkimaan nuorten kokemuksia ja muutoksia JOPO® - opetuksessa, joita on tapahtunut ennen projektia ja projektini jälkeen, sillä se kiinnosti minua eniten opinnäytetyönä. Tutkimusongelmat ja – kysymykset muodostuivat opinnäytetyösuunnitelmaa tehdessä seuraavallisiksi:

- Kuinka nuoret sitoutuivat opiskeluun uusien muutosten jälkeen?
- Millaisena nuoret kokivat nuorisotyön tuen joustavassa perusopetuksessa?
- Miten nuorten motivaatiota saatiin edistettyä nuorisotyön tuomien työkalujen avulla?

3.2 Teemahaastattelu

Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina, koska yksilöhaastatteluissa ei ole mukana ryhmähaastattelussa esiintyvää ryhmäpainetta. Yksilöhaastattelut oli rakennettu teemahaastattelu – haastattelumenetelmänä. Teemahaastattelu eli puolistrukturoitu haastattelu on menetelmä, joka on etukäteen rakennettu valmiiden teemojen ympärille. Teemahaastattelun vapaamuotoinen keskustelutilanne luo avoimen ja rennon tunnelman, jonka myötä haastattelijana oli helppo saada riittävä haastatteluaineisto tutkimusta varten. Riittävän aineiston takaamiseksi haastattelussa on tärkeintä, että saadaan mahdollisimman paljon tietoa halutusta asiasta. Haastattelurungon kysymyksiä täydennettiin tarvittaessa tarkentavilla lisäkysymyksillä, jotta haastateltavalta saatiin mahdollisimman täsmällinen vastaus haluttuun kysymykseen.

Haastattelussa on etu, että haastattelija voi ohjata keskustelua haluamallaan tavalla, kaikkia kysymyksiä ei ollut pakko esittää samassa järjestyksessä. Teemahaastattelussa ei voi kysellä haastateltavilta mitä tahansa, vaan teemahaastattelulla pyritään löytämään vastauksia tutkimustehtävän mukaisesti ja haastattelun on palveltava tutkimuksen tarkoitusta. Haastattelu noudatti puolistrukturoidun haastattelun piirteitä, koska haastattelurungon kysymykset oli valmiiksi muotoiltuja ja pidättäydyin haastattelussa valmiissa kysymyksissä. Aineistoa oli myös helppo analysoida, kun kaikissa haastatteluissa käytiin jokaisen nuoren kohdalla läpi samat teemat ja kysymykset. (Eskola & Suoranta 2001, 86; Tuomi & Sarajärvi 2009, 73–75, 85–86.)

Aineisto kerättiin haastattelemalla viittä (5) nuorta Joensuun normaalikoulun joustavan perusopetuksen luokalta. Valitsin haastateltavaksi vain viisi nuorta, sillä halusin aineistosta mahdollisimman tiiviin teemahaastattelun toimivuuden kannalta. Haastattelut toteutettiin Joensuussa touko-kesäkuussa 2013 ja haastatteluihin pyydettiin kirjallinen lupa haastateltavien lisäksi heidän huoltajiltaan, sillä haastateltavina oli kyseessä alaikäisistä nuorista. Haastatteluiden ajankohdat sovittiin nuorten kanssa keskenään. Annoin nuorille mahdollisuuden vaikuttaa haastatteluympäristöön, sillä avoin keskustelu antoi nuorelle tilaisuuden tuoda esiin omat näkemykset ja kokemukset. Osa valitsi haastattelupaikaksi luonnollisesti koulun, kun taas toisille oli luonnollisempaa haastattelu vapaa-aikana. Kaksi haastatteluista toteutettiin koulupäivän aikana ja loput kolme nuorten vapaa-ajalla, joista yksi toteutettiin haastateltavan kotona, toinen julkisella paikalla paikallisessa kahvilassa ja kolmas erään toisen koulun pihalla, jonka lähellä haastateltava asui. Tarkoituksena oli antaa nuorten valita heille mieleinen haastattelupaikka ja luoda heidän kanssaan mahdollisimman luonteva keskustelu, jotta haastattelut onnistuisivat.

Teemahaastattelu -menetelmällä viideltä (5) nuorelta saadut vastaukset olivat riittävä määrä kattamaan tarvittava tieto opinnäytetyöni aineistoksi. Kaikki haastateltavat suostuivat vapaaehtoisesti haastateltaviksi. Nämä viisi (5) nuorta olivat tulleet minulle tutuiksi projektini aikana, joten päädyin mahdollisimman kattavan aineiston vuoksi haastattelemaan juuri heitä. Kaikki haastateltavat olivat valikoidusti poikia, koska luokan poikien ja tyttöjen läsnäoloissa oli iso ero, pojat olivat enemmän koulussa läsnä tyttöihin verrattuna. Kaksi (2) pojista oli haastatteluiden aikana 8-luokkalaisia ja kolme (3) pojista 9-luokkalaisia. Pojat olivat iältään 15–16 –vuotiaita nuoria. Keskuste-

limme lehtori Koskelan kanssa eri vaihtoehtoista ja tulimme hänen kanssaan samaan lopputulokseen haastateltavien osalta. Joustavan perusopetusluokan pojat olivat minulle läheisempiä ja sain luotua heidän kanssaan luontaisemman yhteyden, jonka myötä heitä oli helppo haastatella opinnäytetyötä varten. Lisäksi koin, että luokan tyttöjen poissaolot hankaloittivat tyttöjen osuuttaan, haastateltavaksi valikoimista ja haastatteluiden suunnittelemista, joten lehtori Koskelan kanssa sovimme, että haastatteluihin osallistuvat vain luokan pojat.

Haastattelut nauhoitettiin nauhurilla käsin kirjoittamisen sijaan. Ennen nauhoitusta annoin haastateltavan tutustua haastattelurunkoon etukäteen rauhassa, jotta valmistumisella saadaan onnistunut haastattelu (Tuomi ym. 2009, 73). Haastatteluiden kestot vaihtelivat 10 ja 25 minuutin välillä. Nauhurin avulla pystyy pitkässä haastattelussa keskittyä kuuntelemaan haastateltavaa olemalla paremmin läsnä sekä käsittelemään aineistoa analysointi vaiheessa monipuolisemmin.

3.3 Aineiston analysointi

Aineiston analysoinnin aloitin litteroimalla nuorten haastattelut. Litterointi tarkoittaa nauhoitettujen haastatteluiden eli aineistoin aukikirjoittamista sanasta sanaan tekstiksi. Jätin litteroimatta puhtaaksi haastattelurungon ulkopuolella käytyt lyhyet keskustelut, koska keskusteluilla ei olisi ollut mitään osuutta opinnäytetyöhöni saatuihin tuloksiin. Litteroin haastattelut jokaisen nuoren kohdalla omaan tiedostoon. Kaikki materiaali haastattelurungolla saadusta laajasta aineistosta ei ole oleellista tietoa tutkimuskysymysten kannalta. Karsimalla aineistoa rajaa samalla opinnäytetyön aihetta. Kvalitatiivisessa eli laadullisessa tutkimuksessa ei pyritä tilastollisiin yleistyksiin, vaan pyritään kuvaamaan jotakin tapahtumaa, toimintaa tai ilmiötä. Laadullisessa tutkimuksessa aineiston koolla ei ole välitöntä vaikutusta tai merkitystä onnistuneeseen tutkimukseen. (Eskola ym. 2001, 61; Tuomi ym. 2009, 91–93.)

Litteroinnin jälkeen luin aineiston uudestaan läpi, jonka jälkeen karsin haastattelusta opinnäytetyön tutkimuskysymystä parhaiten vastaavan aineiston tiivistämällä aineiston erilliseen tiedostoon analysointia varten. Aineistosta on pyrittävä löytämään ja

erottelemaan oleelliset aiheet tutkimusongelman kannalta. Varsinainen tapa analysoida aineistoa on teemoittelu. Teemoittelu on laadullisen aineiston jakamista ja ryhmittelystä osiin, erilaisten aihepiirien mukaan. Jakamisen ja ryhmittelyn vuoksi on mahdollista vertailla aineiston teemoja. Aineiston jakaminen osiin on helppoa, koska teemahaastattelun teemat muodostavat jo itsessään jäsenyyksen aineistoon. (Eskola ym. 2001, 61; Tuomi ym. 2009, 91–93.)

Kun aineisto oli teemoiteltu, alkoi yhteenvedon kirjoittaminen. Tässä vaiheessa analysointia etsin nuorten haastatteluista yhteneväisyyksiä ja eroavaisuuksia, joita vertailin keskenään. Opinnäytetyön teemoiksi muodostuivat aiheet, jotka toistuivat aineistossa. Aiheet ovat sidoksissa tutkimuskysymyksiini, jotka ovat kytköksissä opinnäytetyöni tietoperustaan. Löysin aineistostani seuraavat teemat ja valitsin nämä kolme (3) teemaa, koska nämä aiheet nousivat parhaiten esille haastateltavien vastauksista:

- Nuorten kokemukset JOPO® - opetuksesta
- JOPO® - opetuksen vaikutus oppimismotivaatioon
- Moniammatillisuus koulunuorisotyössä

4 TULOKSET JA TULOSTEN POHDINTA

Esittelen tässä luvussa tulokset, jotka tutkimuksestani sain aineistoa analysoimalla. Olen jakanut ne teemojen mukaisesti neljän (4) alaotsikon alle. Tuloksiin on sisällytetty suoria lainauksia haastatelluilta nuorilta. Pysin opinnäytetyössäni kunnioittamaan haastateltavien anonymiteettisuoja jättämällä haastateltavien tunnistetiedot kokonaan pois (Tuomi ym. 2009, 125–130, 132–133).

4.1 Kokemukset JOPO® - opetuksesta

Haastatteluiden perusteella voidaan todeta, että kaikilla haastateltavilla nuorilla on ollut positiivinen kokemus Tulliportin koululla järjestettävästä JOPO® - opetuksesta. Haastateltavat ovat siirtyneet perusopetuksen parista opiskelemaan joustavan perusopetuksen puolelle. 2010-luvulle tultaessa 5 % oppilaista siirtyy perusopetuksesta erityisluokille (Saloviita 2013, 84). Kolme (3) viidestä (5) haastateltavasta opiskeli jo alakoulun aikana pienryhmässä ja jatkoivat joustavia opintojaan yläkoulun puolella JOPO® - luokalla. Yksi (1) haastateltavista opiskeli vielä kevään 2013 ajan JOPO® - luokalla, mutta ko. nuorta oltiin siirtämässä perusopetuksen pariin yhdeksännen luokan ajaksi. Kaikki oppilaat kokivat, että joustavaan perusopetukseen hakiessa heitä sekä heidän vanhempien tai huoltajien mielipiteitä ja toiveita on kuunneltu. Joustavaan perusopetukseen päätyminen on ollut sekä hakijoiden että koulun kanssa tehty yhteinen päätös.

Haastatteluissa kysyttiin myös syitä, miten nuoret ovat päätyneet joustavaan perusopetukseen ja kaikki haastateltavat kertoivat tarkemmin syyt joustaviin opintoihin. Opinnäytetyössäni ei kuitenkaan syvennyt näihin syihin, vaan aiheisiin, jotka liittyvät tutkimuskysymyksiini. Näin ollen opinnäytetyössäni ei tutkita tarkemmin nuorten opintopolkuja tai prosesseja, jotka johtivat joustavan perusopetuksen pariin. Mielestäni on hyvä, ettei tuloksia esitellessä paneuduta nuorten taustojen tutkimiseen, koska nuoren joustavaa perusopetusta ulkopuolella olevilla taustatiedoilla ei ole merkitystä joustavaa perusopetusta tutkiviin kokemuksiin. Lisäksi tuloksia esittäessä jätän tuomatta esille haastateltavien mielipiteitä JOPO® - opetuksen oppiaineiden mielekkyydestä ja sisällöstä, sillä oppiaineiden suosio eikä vertailu ole merkittävässä roolissa opinnäytetyöni tuloksissa.

Haastattelut kertoivat, että nuoret viihtyvät ja opiskelevat mielellään sekä Tulliportin koulussa, että JOPO® - luokalla. Nuorille koulu on oppimisen lisäksi sosiaalinen toimintaympäristö, jossa oppiminen tapahtuu vertaisryhmissä (Kolehmainen 2013, 55). He pitävät koulua hyvänä kouluna. Good:n & Brophy:n (2003) mukaan hyvän koulun ominaisuuksia ovat: "vahva johtajuus yhteisillä tavoitteilla ja sitoutumisilla, turvallinen ilmapiiri ja hyvä järjestys, opettajien myönteinen suhtautuminen oppilaisiin ja oppisen korkeat odotukset, aktiivisen opetuksen korostaminen, tavoitteiden saavuttamisen arvioiminen, vanhempien aktiivinen osallistuminen, jotka yhdessä johtavat hyviin oppimistuloksiin." (Saloviita 2013, 18). Näitä ominaisuuksia nähdään Joensuun nor-

maalikoululla ja niistä on tärkeä pitää kiinni, jotta jatkossakin voidaan taata nuorille hyvä koulu oppimiselle.

Nuoret kuvailivat JOPO® - luokalla opiskelua ”helpommaksi, kivaksi, mielisemmäksi ja rennommaksi” tavan perusopetukseen verrattuna. Haastateltavien mielestä heidän on helpompi opiskella perusopetuksen sijaan JOPO® - opetuksessa. He kokevat pienemmän ryhmän ja JOPO® - luokan ympäristönä heille erittäin tärkeänä. Erityisluokilla saa perusopetusasetuksen mukaan olla tapauskohtaisesti korkeintaan kymmenen oppilasta (Perusopetusasetus 1998/852). Oppimisympäristö on yksi koulukäynnin laatuun sekä koulussa viihtymiseen ja opinnoissa menestymiseen vaikuttavista tekijöistä. JOPO® - opetus auttaa heitä asioissa, jotka tekivät opiskelun hankalaksi ja vaikeaksi perusopetuksen puolella. Useamman haastateltavan mukaan perusopetuksen ryhmäpainetta ei ole joustavassa pienryhmäopetuksessa. Nuoret kokevat, että he saavat olla omana itsenään JOPO® - luokalla ja tulevat luokkana hyvin toimeen keskenään, vaikka suurin osa heistä ei tunnekaan toisiaan kovin hyvin koulun ulkopuolella. Välitön ja välillinen vuorovaikutus, koulun tilat sekä koulutyön yleinen järjestäminen ohjaa oppilaan toimintaa eri ihmisten ja ympäristöjen välillä. (Ikonen & Virtanen 2007, 241–255.)

Nuoret kokivat, että heillä on ryhmänä ja yksilöinä Tulliportin koululla muun koulun silmissä hyvä maine. Kukaan haastateltavista ei ole kohdannut yksilönä koulukiusaamista JOPO® - luokalla olemisesta. Heihin suhtaudutaan hyvin koulun erityisluokkana, vaikka erityisluokkalaisia pidetään yleensä kouluissa hieman erilaisina, muista syrjäytyneinä oppilaina.

”Ei meistä kiusata sullei, kyl sitä vitsailuu tulee, mut ei se oo sullei pahassa mielessä.”

Haastateltavat eivät mielestään leimaudu muista, muut koulun nuoret ja opettajat kohtelevat heitä, kuten koulun perusopetuksen oppilaita.

”Ei ne varmaa suurin osa opettajista tiä ees, ketä tääl oikei on. Varmaa vaa ne ainekohtaset omat opettajat, jotka opettaa omia aineita.”

Haastateltavat kokivat, että lehtori Koskela on JOPO® - luokalle hyvä opettaja. Hyvä opettaja on kiinnostunut kaikista oppilaistaan ja rakentaa heihin myönteistä suhdetta, lisäksi opettajalla on myös myönteiset odotukset oppimisen suhteen. Normaalia pienempi ryhmä mahdollistaa paremman oppilaantuntemuksen (Numminen ym. 2009, 61). Saloviita mukaan erityisluokkien tärkeimpänä perusteluna pidetään sitä, että koulussa ollaan oppimista varten. Erityistä tukea tarvitsevat oppilaat oppivat parhaiten, kun saavat erityisopetusta pienissä ryhmissä sellaisen opettajan johdolla, joka on saanut erityisopettajakoulutuksen (Saloviita 2013, 31, 43).

Haastatteluista kuitenkin ilmeni, että lehtori Koskelalla on ajoittain liikaa oppilaita ohjattavina ja he joutuivat odottamaan vuoroaan saadakseen häneltä apua tehtävien kanssa. Odottaminen saa haastateltavien mielestä aikaan luokassa levottomuutta, joka häiritsee työrauhaa. JOPO® - luokalle kymmenen (10) oppilasta on iso ryhmä yhdelle ohjaavalle opettajalle ilman työparia ja oletus on, että kaikki oppilaat ovat päivittäin läsnä koulussa. Toisaalta jotkut haastateltavista ovat sitä mieltä, että liian monta eri opettajaa ei ole hyväksi luokalle, vaikka toisten haastateltavan mielestä luokassa voisi olla toisen opettajan myötä enemmän kuria.

”Ehkä se vaa, ku täällä vaa...no nyt on keväällä ollu enemmän (aikuisia luokassa), mut sit välillä on vaa ollu yks opettaja. Se joutuu kiertää yheksän eri oppilaan luona. Sit tunnin aikana ei tuu luettua paljo yhtää, mitää ei ehi opiskella. Ajatus karkaa muualle...ja ei oo valvoja, kuka valvoo jotain, et pysyis ajatukset siinä tehtävässä.”

4.2 JOPO® - opetuksen vaikutus nuorten oppimismotivaatioon

Joustavan perusopetuksen rakenne tukee haastateltavien koulunkäyntiä ja motivaatiota. Nuorten on helpompi sitoutua opintoihin, kun he kokevat opiskelun mieleiseksi. Mieleinen opiskelu vähentää lintsasta ja muita poissaoloja, jotka jokainen haastateltava mainitsi yhdeksi isoimmista syistä, missä heille on tapahtunut positiivinen muutos JOPO® - opetuksen puolella. Lintsauksen ja muiden poissaolojen väheneminen on ulkoisen motivaation aktiviteetin lisäksi sisäisen motivaation aktiviteetti, jossa yksilö ryhtyy toimimaan itsensä vuoksi, parantaakseen omaa asennettaan koulunkäyntiä kohtaan. Haastateltavat kokivat, että lintsaus ja poissaolojen väheneminen on myös samalla yksi pysyvistä muutoksista heidän koulu-elämässään. Nuorten saadessa sisäistettyä

läsnäolon tärkeyden, asenteen korjauksella ja onnistumisen kokemuksella saadaan aikaan pysyvämpiä muutoksia koulu- ja oppimismotivaatiossa. (Ruohotie 1998, 41–42.)

Opiskelumotivaatioon vaikuttaa kaikkien haastateltavien mielestä pienempi ryhmä, jossa ei ole ison ryhmän kaltaisia ärsykeitä. Pienempi luokkakoko parantaa yksilöiden keskittymiskykyä ja takaa oppilaille paremman työrauhan. Haastateltavien mielestä JOPO® - luokan ryhmäkoon on hyvä pysyä 5 – 10 oppilaassa, koska pienemmässä ryhmässä on helpompi olla motivoitunut. Pieni ryhmä on myös toimivampi ryhmä, tämän myötä JOPO® - opiskelua on muovattu perusopetusta joustavammaksi myös ryhmäkokojen suhteen. Ryhmän ohjaukseen ja luokan ryhmäytymiseen panostetaan myös vahvasti tavoitteena saada ryhmästä toimiva, jotta siitä muodostuisi kokonaisuutena oppilasta tukeva tekijä (Numminen ym. 2009., 61-62).

”Kaikki (oppilaat) saa opiskeltua ihan ok, ei tuu ärsykeitä luokkaan helposti. Niin ku häiriöö tai melua eikä näi edespäi. Normiluokka oli sen verä äänekäs, ni ei saanu kunnolla keskittymistä ja rauhaa sille opiskelulle”

Opiskelumotivaatioon ja jaksamiseen vaikuttavat myös koulupäivät. Haastateltavien mielestä on hyvä, että pitkien oppituntien aikana voidaan pitää pieniä taukoja, jolloin ei tarvitse tehdä tehtäviä. Mieleisiä päiviä ovat haastateltavien mielestä lyhyet koulupäivät, jolloin oppilaalla ei ole valinnaisaineita. Haastateltavat kertoivat mieleisiä asioita koulupäivistä ja poimivat koulupäivien opinnoista tuntitehtävät ja -projektit, joista he pitävät eniten JOPO® - opiskelussa. Jokaisen haastateltavan mielestä tuntitehtävät ja – projektit auttavat heitä oppimaan asiat kotitehtäviä paremmin. Tuntitehtävät ja – projektit tehdään koulussa, joten Tulliportin koulun joustavan perusopetuksen oppilaille ei tule koulusta kotitehtäviä.

”No siellä tarvii niinko olla koko ajan läksyjä tekemässä ja keskittymässä koko aja tunnilla ja täydet niin ku 75 minuuttia melkein keskittymistä ja istumista paikallaan. On se vähä vaikeempaa, ku täällä saapi aina välillä pelata korttia päivästä ja sitte on kaikki...niin ku paljon rennompaa. Sit saa tehdä näitä postereita ja vähä enemmän semmosta projektimuotoisempaa tuo opiskelu.”

”Saapi opiskelurauhan ja sillei, ei tarvii nii paljoo enää murehtii kouluasioista sitte koulun ulkopuolella ku läksyt tehää...tuntitehtävinä tehää tavallaa. Ei tarvii niistä murehtia.”

Motivoituneella oppilaalla on haastateltavien mielestä paremmat mahdollisuudet parantaa jatko-opiskelu mahdollisuuksiaan. JOPO® - opiskelu takasi haastateltavien mielestä heille oppilaina sopivamman ympäristön parantaa arvosanojaan perusopetukseen verrattuna. Haastateltavien tavoitteena oli päästä opiskelemaan yläkoulun jälkeen ammattikouluun. Vain yksi haastateltavista pohti lukiota hyväksi vaihtoehdoksi ammattikoululle. Tulliportin koulun JOPO® - luokan haastatellut ovat näin ollen saaneet kiinni JOPO® - opetuksen ytimeä, mistä koko toiminnassa on tarkoitus. JOPO® - toimintaa luotiin juuri tätä varten, jotta nuorilla olisi mahdollisuus pysyä kiinni opiskeluissa ja koulupudokkaiden määrää saataisiin vähennettyä, kun nuorille pystytään joustavammalla opetuksella takaamaan mahdollisuudet jatko-opintoihin. (Luu-kannel & Manninen 2008; Numminen ym. 2009.)

Haastateltavia pyydettiin kuvailemaan JOPO® - luokan ryhmähenkeä, kaikkien haastateltavien antamat kuvailut olivat positiivisia. Luokassa vallitsee haastateltavien mukaan hyvä luokkahenki niin opettajan, kuin oppilaidenkin kesken. Kysyttäessä parannusehdotuksia joustavaan perusopetukseen, kolme (3) haastateltavista vastasi, että luokka- ja ryhmähenkeä voisi vielä parantaa entisestään. Tehtävien välissä saa yhden haastateltavan mukaan muiden kanssa ”hetkeksi hengähtää hyvässä hengessä mukavan rupattelun tai vitsien kera” niin, että keskustelun jälkeen tehtävienteko jatkuu opettajan odotettuun tapaan. Jokaiselle annetaan työrauha keskittyä tehtävien tekemiseen. Haastateltavista suurimman osan mielestä opettajalta ja koko luokalta löytyy hyvää huumorintajua.

”Aina siel joku saa piristämää päivän, jos on ollu huonompi päivä.”

Yksi haastateltavista kuvasi oman motivaation kasvua perusopetuksen puolelta siirtäessä joustavan perusopetuksen pariin.

”Huomattavasti (muutosta aikaisempaan oppimismotivaatioon). Esim. justiisa yrittäny korottaa mahollisimman paljo arvosanoja. Justiisa tän luokkahengen ja keskittymisrauhan takia se o paljo helpommi onnistunu ja saapi – ei oo ihan just sillei sekunnilla välttämättä tarvii tehdä jotakii. Et siel voi niiku... ja sitte sille tehtävälle saa aikasa, et se on niiku omaa taitii saa tehtyysä.”

4.3 Moniammatillisuus koulunuorisotyössä

Moniammatillisuutta nähdään moderneissa kouluissa entistä paremmin, sillä kouluilla on opetushenkilökunnan lisäksi muita aikuisia lapsia ja nuoria varten. JOPO® - luokan haastateltujen nuorten mielestä Tulliportin koulun joustava perusopetus hyötyisi JOPO® - opettajan lisäksi nuoriso-ohjaajasta, jolloin JOPO® - opetukseen saisi mukaan lisää aikuisia. Haastatteluista kävi ilmi, että haastateltavien mielestä JOPO® - luokalla olisi hyvä olla opettajan lisäksi aina tai usein joku toinen aikuinen luokan mukana. Neljän (4) haastateltavan mielestä JOPO® - opettajalla ei välillä riitä aika kaikkeen, kun suurin osa opettajan työajasta menee opetukseen ja oppilaiden auttamiseen tehtävien kanssa. Yksi (1) oli sitä mieltä, että JOPO® - opettaja ehtii hoitamaan opetuksen lisäksi kaiken muun JOPO® - luokan kanssa tehtävän työn.

Haastateltavat kokivat, ettei heitä haittaa, jos luokkaa ohjaisi useampi aikuinen. Päinvastoin useamman aikuisen ohjaus nähtiin positiivisena asiana. JOPO® - opettaja voi näin ollen keskittyä opetukseen. Haastateltavista kaikilla on ollut positiivisia kokemuksia ennen projektiani nuorisotyöntekijöistä ja nuorisotyöstä. Kolehmainen (2012) kertoo, että useat lait ohjaavat monialaisen yhteistyön tekemiseen entistä voimakkaammin, joka on osittain vauhdittanut alojen avautumista ja rajapintojen rikkomista (Kolehmainen 2012, 7). Nuorisotyö on löytämässä ellei jopa löytänyt jo paikkansa kouluilla.

Projektini yhtenä tehtävänä ollut luokan koulunuorisotyöntekijän -rooli sai kannatusta ja kiitosta jokaiselta nuorelta. He pitivät nuorisotyöntekijää merkittävänä aikuisena JOPO® - luokalle, jolla on aikaa tehdä perusopetuksen ulkopuolista työtä. Nuorisotyöntekijä olisi haastateltavien mielestä hyvä lisä JOPO® - opetukseen lehtori Koskelan työpariksi. Nuorten mielestä nuorisotyöntekijä voisi toimia luokalla myös muun tehtävän lisäksi JOPO® - luokan apuopettajana. Yhteisöpedagogi (AMK) voi haastateltavien mielestä toimia Tulliportin koululla nuorisotyöntekijänä. Siekkinen kertoo, että opettajan ja yhteisöpedagogin (AMK) työparityöskentelyllä voidaan toteuttaa kokonaisuuksia, joilla avataan silmät näkemään asioita uudesta näkökulmasta (Siekki-

nen 2012, 30). Yksi haastateltava kuvasi JOPO® - opetuksen nuorisotyöntekijän tai yhteisöpedagogin (AMK) roolia seuraavasti:

”No onhan se iha hyvä sillei, että (nuorisotyöntekijä tai yhteispedagogi (AMK)) niinku järjestää tämmösiä jotai niinku ryhmäjuttuja ja tällasii reissuja pieniä, ni justiisa ryhmähengen parantamiseksi ja myöskii justiisa nää kaikki yhteiset tehtävät, mitä (nuorisotyöntekijänä) on saanu järjestettyä ja näite, ni on ihan mieluisii ollu.”

Projektini tarkoituksena oli saada Tulliportin koululle ja JOPO® - luokalle positiivinen kokemus Nuotta-valmennuksesta. Nuotta-valmennus on sosiaalisena nuorisotyönä osa kouluilla tehtävää moniammatillista nuorisotyötä. Nuotta-koordinaattorilla oli haastateltavien mukaan leirikoulussa erilainen rooli nuorisotyöntekijän kanssa. Monialaisuus edistää yhteistä työtä nuorten hyväksi. ”Yhteiseen työhön tarvitaan nuorisotyöltä tietoisuutta omasta työidentiteetistä, joka tarkoittaa oman toimialansa osaamisen sanoittamista.” Nuotta-koordinaattori Korhonen sai omalla persoonallaan haastateltavilta työstään kiitosta ja nuorten mielestä oli hyvä, että Nuotta-valmennuksessa on mukana työntekijä koulun nuorisotyöntekijän lisäksi, sillä Nuotta-koordinaattori tuntee parhaiten Nuotta-valmennuksessa käytettävän ympäristön, nuorisokeskuksen tilat ja välineet. Nuoret kuvasivat Korhosta ”hyvänä tyyppinä”. Kolehmainen (2012) kertoo, että ”hyvä tyyppi tulee toimeen nuorten, työyhteisön sekä monialaisen verkoston kanssa”. (Kolehmainen 2012, 7-9.)

Haastateltavien mielestä Nuotta-valmennuksena järjestetty leirikoulu oli onnistunut ja positiivinen kokemus. Nuoret kokivat, että olivat mukana osallisena leirikoulun suunnittelussa ja toteutuksessa. Nuotta-valmennus oli haastatelluille nuorille koulun kanssa järjestettävää mukavaa ajanvietettä, uusien asioiden oppimista ja luokkakavereihin tutustumista kouluympäristön ulkopuolella. Nuotta-valmennuksen toiminnot eivät olleet kaikille tuttuja, monet nuoret pääsivät kokeilemaan ja oppimaan muun muassa uusia lajeja sekä taitoja. Kaikki JOPO® - luokan nuoret eivät olleet entuudestaan tuttuja, sillä JOPO® - luokalle oli tullut lukuvuonna 2012 – 2013 perusopetuksen puolelta uusia oppilaita. Haastatteluiden perusteella voidaan päätellä, että nuorten mielestä

Nuotta-valmennus voisi olla osana joustavaa perusopetusta, jolla parannettaisiin ryhmäyttämällä JOPO® - luokan luokka- ja ryhmähenkeä.

”Ainakii tuommosen ryhmän kans paremmi, oppi tuntemaan ihmisiä enemmän ku enne ku meil oli tuo. Pari (tunsin) enne pitemmän aikaa noist, siinä oli muutama tänä vuonna tulleita.”

”Ihan niinku mukavaa vaihteluu koulunkäyntii, ku siel sai viettää aikaa sillei. Se oli enemmän vapaa-ajanviettoa, ku opiskelua oikeestaa, vaikka siinä oppi asioita. Enemmän just ehkä jotai tälläsii yhteisii retkii, mikä ryhmähenkee kannattas ja parantas.”

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Tutkimustuloksista voidaan päätellä, että Joensuun normaalikoulu on tehnyt hyvää työtä JOPO® - opetuksen tason ylläpitämiseksi. Lehtori Koskelan ohjaama joustava perusopetus on saanut nuorten oppimisessa aikaan myönteisiä muutoksia. Myös haastateltavat JOPO® - opetuksen nuoret olivat tyytyväisiä koulun ja lehtori Koskelan opetukseen. Mielestäni nuorten tyytyväisyys näkyi myös heidän asennoitumisessaan opinnäytetyötäni kohtaan, haastatellut nuoret osallistuivat tutkimukseen mielellään. Nuoret toivat esille, että JOPO® - opetuksessa on kannustavaa koulupäivien pituus, tauot oppituntien aikana, projektimuotoinen opiskelu sekä se, että heille ei tule koti-tehtäviä, vaan tehtävät tehdään oppitunnin aikana. Pääsääntöisesti haastatellut nuoret viihtyivät koululla ja näin ollen opiskelivat mielellään joustavassa perusopetuksessa.

Haastatteluista nousi vahvasti esille, että haastateltavat nuoret pitävät JOPO® - opetuksen pienryhmää erityisen tärkeänä asiana koulumotivaation edistäjänä. Lisäksi nuorten vastauksista näkyi, että pienryhmä-opiskelu vaikutti positiivisesti oppimismotivaatioon, kun luokassa jokainen oppilas sai työrauhan. Pienessä luokassa opettaja on oppilaille tutumpi ja opettajan sekä oppilaiden välille syntyy läheisempi suhde. Haastateltavien mielestä luokassa, jossa on pieni oppilasmäärä, on mieluisampi ja rennompi luokkahenki. Oppilailla ei tullut paineita oppimisen

suhteen, sillä jokainen sai edetä JOPO® - opetuksessa opinnoissaan omilla vahvuuksilla omaan tahtiin.

Koulussa suhtaudutaan JOPO® - oppilaisiin myönteisesti ja heitä kohdellaan tavallisena koululuokkana. Haastatellut nuoret eivät ole kokeneet kiusaamista, millä voisi olla syrjäyttävä vaikutus oppilaisiin. Heidän mielestään Tulliportin koulu on turvallinen paikka opiskella ja JOPO® - luokassa on hyvä ilmapiiri. Koska oppilaat viihtyvät koulussa, luvattomia poissaoloja on aiempaa vähemmän ja opiskelumotivaatio on parempi. Opiskelumotivaation muuttuminen on korjannut nuorten asennetta koulunkäyntiä kohtaan, millä on iso vaikutus jatko-opiskelu mahdollisuuksien paranemiseen. Jatko-opiskelu mahdollisuuksien paraneminen täyttää JOPO® - opiskelulle asetettuja tavoitteita vähentäen koulupudokkaiden määrää.

Kouluilla tehtävä työ on muuttunut tavoitteellisemmaksi ja nuorisotyöntekijät ovat nostaneet kouluilla omaa rooliaan kasvattajina yhdessä koulun muun opetushenkilöstön kanssa (Kolehmainen 2013, 55). Jos luokassa olisi JOPO® - opettajan lisäksi nuorisotyöntekijä, olisi aikuisilla enemmän aikaa oppilaille. Tämä vähentäisi luokassa esiintyvää levottomuutta, kun oppilaat eivät joutuisi odottamaan opettajan apua. Myös nuoret näkivät nuorisotyöntekijän roolin tärkeänä JOPO® - luokassa opettajan työparina. Nuorten mielestä nuorisotyöntekijän olisi hyvä olla luokassa pysyvä, tuttu aikuinen. Nuorisotyöntekijä voisi toimia opetuksen tukena ja järjestää oppilaille viriketoimintaa, esimerkiksi Nuotta-valmennusta. Haastateltujen nuorten mielestä Nuotta-valmennus auttoi parantamaan luokan ryhmähenkeä ja sitä pidettiin hyvänä kokemuksena. Nuorilta kysyttäessä jokainen haastateltu ottaisi Nuotta-valmennuksen osaksi joustavaa perusopetusta.

Saatuihin tutkimustuloksiin voi vaikuttaa taas se, että haastatteluun osallistuneet nuoret olivat motivoituneita JOPO® - opiskeluun. Haastatteluun osallistui viisi (5) poikaa, joilla oli JOPO® - luokalle siirryttyä luvattomat poissaolot vähentyneet ja joista neljä (4) kävi säännöllisesti koulua. Jos tutkimukseeni olisi osallistunut myös JOPO® - luokan tyttöjä, olisivat tutkimustulokset saattaneet olla negatiivisempia, sillä tyttöjen motivaatio koulunkäyntiin oli heikompi ja luvattomia poissaoloja oli enemmän kuin pojilla.

Yhteisöpedagogit (AMK) ovat nuorisotyön ammattilaisia, yhteisöllisen pedagogiikan sanansaattajia. Tulevaisuudessa kouluilla tarvitaan yhteisöllistä pedagogiikkaa monialaisena yhteistyönä ja yhteisöllinen pedagogiikka pohjautuu nuorisotyön ammatilliseen osaamiseen (Kolehmainen 2013, 55). Mielestäni Tulliportin koululla olisi hyvä jatkaa koulunuorisotyötä, etenkin joustavan perusopetuksen parissa. Lehtori Koskelan joustava perusopetus hyötyisi yhteisöpedagogista (AMK), joka voisi toimia nuorisotyöntekijän lisäksi myös luokan apuopettajana. Yhteisöpedagogilla (AMK) pitäisi olla myös taidot kehittää eteenpäin JOPO® – luokalla tehtävää nuorisotyötä, josta saatiin esimakua keväällä 2013.

Nuorten mieleen jäänyt Nuotta-valmennus on palvelu, jota koulujen kannattaa hyödyntää tulevaisuudessakin. Nuotta-valmennus ei ole kouluilta kallis investointi ja siihen voitaisiin tarvittaessa vuosittain hakea erillinen rahoitus. Nuotta-valmennus olisi helppo sisällyttää joustavaan perusopetukseen jatkuvana ohjelmana, esimerkiksi leirikouluina. Leirikouluilla voi olla erilaisia teemoja ja syksyn leirien tavoitteina voisi olla uusien oppilaiden ryhmäyttäminen muun JOPO® – luokan pariin.

LÄHTEET

- Ahvenainen, Ossi & Ikonen, Oiva & Koro, Jukka 2002. Johdatus erityiskasvatuksen käytöntöön. Vantaa: Dark Oy.
- Eskola, Jari & Suoranta, Juha 2001. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Gummerus.
- Herranen, Jatta & Lundbom, Pia 2011. Sosiaalisen vahvistamisen ajankohtaisuus. Teoksessa Herranen, Jatta & Lundbom, Pia (toim.) 2011. Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Sarja C. Oppimateriaaleja 26, 2011. s. 4-12.
- Hyvärilän matkailu- ja nuorisokeskus 2015. Nuotta-valmennus – Ennalta ehkäisevää nuorisotyötä. Viitattu 22.1.2015.
<http://www.hyvarila.com/fi/nuoriso/sosiaalinen+nuorisotyö/>
- Ikonen, Oiva & Virtanen, Pirkko (toim.) 2007. Erilainen oppija – yhteiseen kouluun. Juva: WS Bookwell Oy
- Janhonen, Sirpa & Sarja, Anneli 2011. MONTA TAPAA TUKEA - Joustavan perusopetuksen yhteistyömuotoja elämänhallinnan kehittämiseen. Opetushallitus - Opetus- ja käsikirjat 2011:17.
http://www.opi.fi/download/140942_Monta_tapaa_tukea.pdf
- Joensuun normaalikoulu 2006. Normaalikoulu -esite. Viitattu 30.9.2013.
- Joensuun normaalikoulu 2013 a. Perusasteen opetussuunnitelma 2013. Viitattu 20.12.2014.
http://jnorsky.uef.fi:82/lehdet/OPS_perus/OPS_yleinen_osa/index.html
- Joensuun normaalikoulu 2013 b. Historia – Yliopiston koulu esite. Viitattu 20.12.2013.
- Kauhanen, Annika 2011. Humanistinen ammattikorkeakoulu - Yhteisöllisen pedagogiikan ABC: Koulun yhteisöllisyyden ja osallisuuden kehittäminen nuorisotyön keinoin -opas. Uudistuva koulu ja nuorisotyö hanke 2011 – 2013. Viitattu 27.3.2015.
<http://www.tyoelamanverkko-opisto.fi/materials/yhteisollisen-pedagogiikan-abc.pdf>
- Kiteen kaupunki 2014. Nuoriso - Koulunuorisotyö. Viitattu 2.1.2014.
<http://www.kitee.fi/koulunuorisotyö>
- Kolehmainen, Marjo 2012. Yhteisöpedagogi kehittää nuorisotyötä tunteella ja taidolla Teoksessa Kuivakangas, Johanna (toim.) 2012. Yhteisöpedagogiikan uudet avaukset. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C. Oppimateriaaleja C30, 2012. s. 6-22
- Kolehmainen, Marjo 2013. Uusiutuva koulu ja nuorisotyö – Nuorisotyöntekijä koulussa on kasvattaja ristiallossa. Teoksessa Kylmäkoski, Merja (toim.) 2013. Avauksia yhteisöjen osaamisen kehittämiseen – Yhteisöpedagogit (YAMK) muutoksen mahdollistajana. Sarja F. Katsauksia ja aineistoja 17, 2013.
- Luukkainen, Saara & Manninen, Jyrki (Opetusministeriö) 2008. Joustava perusopetus JOPO® -toiminnan vaikuttavuuden arviointi. Opetusministeriön julkaisuja 2008:36. Viitattu 30.3.2015.
<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2008/liitteet/opm36.pdf?lang=fi>

- Mehtonen, Tuija 2011. Sosiaalisen vahvistamisen osaaminen. Teoksessa Herranen, Jatta & Lundbom, Pia (toim.) 2011. Sosiaalinen vahvistaminen kokemuksina ja käytänteinä. Sarja C. Oppimateriaaleja 26, 2011. s. 13-26.
- Nuorisolaki 27.1.2006/72. Viitattu 2.1.2014.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072>
- Numminen, Ulla & Ouakrim-Soivio, Najat (Opetusministeriö) 2009. Joustava perusopetus – JOPO® -toiminnan aloittaminen ja vakiinnuttaminen. Opetusministeriön julkaisuja 2009:26. Viitattu 30.3.2015.
<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2009/liitteet/opm26.pdf?lang=fi>
- Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012. Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2012–2015. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2012: 6. Viitattu 19.12.2013.
<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2012/liitteet/OKM06.pdf?lang=fi>
- Palander, Marjatta 2007. Kielikello 3/2007. Itäsuomalaisten ja stadilaisten murrekäsitä.
<http://www.kielikello.fi/index.php?mid=2&pid=11&aid=1864>
- Perusopetuslaki 21.8.1998/628. Viitattu 4.1.2015.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>
- Perusopetusasetus 20.11.1998/852. Viitattu 3.4.2015.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980852>
- Perusopetusasetus 9 a ja b § 29.12.2009/1768. Viitattu 4.1.2015.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20091768>
- Pietikäinen, Reetta 2012. Kipinöitä muutokseen ja eväitä eteenpäin: Nuottavalmennuksen itsearviointi: näkemyksiä toiminnan merkityksistä ja tarvittavista kehittämisen suunnista. Suomen nuorisokeskukset ry. Viitattu 5.1.2015.
<http://www.snk.fi/binary/file/-/id/14/fid/259/>
- Ruohotie, Pekka 1998. Motivaatio, tahto ja oppiminen. Helsinki: Oy Edita Ab
- Saloviita, Timo 2013. Luokka haltuun! – Parhaat keinot toimivaan opetukseen. Juva: Bookwell Oy
- Sarha, Marja-Liisa 2005. Nuorisotyöntekijänä peruskoulussa. Teoksessa Sarha, Marja-Liisa (toim.) 2005. Nuorisotyötä koulussa. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C. Oppimateriaalit 13/2005.
- Siekinen, Emma Hentriikka 2012. Yhteisöllinen pedagogiikka koulussa. Teoksessa Kuivakangas, Johanna (toim.) 2012. Yhteisöpedagogiikan uudet avaukset. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C. Oppimateriaaleja C30, 2012. s. 23–33.
- Suomen nuorisokeskukset ry 2010. Nuotta-valmennus vahvistaa nuorten arjenhallintataitoja –tiedote. Viitattu 22.12.2013.
<http://www.tpy.fi/@Bin/113716/SNK++TIEDOTE++Nuottavalmennus1009.pdf>
- Suomen nuorisokeskukset ry 2015 a. Nuotta-valmennus. Viitattu 21.1.2015.
<http://www.snk.fi/fi/palvelut/nuotta-valmennus/>
- Suomen nuorisokeskukset ry. 2015 b. Sosiaalinen vahvistaminen. Viitattu 21.1.2015.
<http://www.snk.fi/fi/toiminta/sosiaalinen+vahvistaminen/>

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. Vantaa: Hansaprint oy

LIITTEET

Opinnäytetyö kysymysrunko

Opinnäytetyö kysymysrunko:

TAUSTAMUUTTUUJAT

- 1) Sukupuoli?
- 2) Ikä?
- 2) Luokka-aste ja kotiluokka?

NUOREN TAUSTA

- 3) Opiskelitko jo alakoulun aikana pienryhmässä? Jos opiskelit, niin montako oppilasta pienryhmässä opiskeli?
- 4) Miten päädyit joustavan perusopetuksen luokalle? Miten oma ja vanhempiesi sekä muiden toiveet ovat vaikuttaneet asiaan?

KOKEMUKSIA JOUSTAVASTA PERUSOPETUKSESTA

- 5) Kerro omin sanoin, millainen kokemus on ollut opiskella Tulliportin koululla joustavan perusopetuksen luokalla?
- 6) Kuvaile, miten joustavasta perusopetuksesta on ollut sinulle hyötyä?
- 7) Miten koet opiskelun pienemmässä ryhmässä suureen luokkaan verrattuna?
- 8) Kuinka mielestäsi muut koulun oppilaat suhtautuvat joustavaan perusopetukseen tai joustavan perusopetuksen luokan oppilaisiin?
- 9) Kuvaile joustavan perusopetuksen luokkanne ryhmähenkeä kolmella sanalla?
- 10) Mistä asioista pidät joustavassa perusopetuksessa? Miksi? Perustele

- 11) Mistä asioista et pidä joustavassa perusopetuksessa? Miksi?
Perustele

NUOREN KÄSITYS OMASTA OPPIMISESTA JA MOTIVAATIOSTA SEKÄ TUEN SAAMISESTA

- 12) Miten opiskelumotivaatiosi on parantunut, kun siirryit joustavan perusopetuksen luokalle? Kerro esimerkki
- 13) Mikä on mielestäsi sopiva ryhmäkoko joustavan perusopetuksen luokalle? Perustele
- 14) Kerro omin sanoin, miten joustavaa perusopetusta voisi parantaa?
- 15) Miten saat tarvittaessa riittävästi apua ja tukea joustavan perusopetuksen opettajalta?

NUORISOTYÖNTEKIJÄ JOUSTAVAN PERUSOPETUKSEN TUKENA, NUOREN KOKEMUS JA NÄKEMYS

- 16) Miten koet sen, että luokkaa ohjaa useampi aikuinen?
- 17) Millainen rooli nuorisotyöntekijällä tulisi olla joustavan perusopetuksen luokan suhteen?

NUOREN KOKEMUKSET NUOTTA-VALMENNUKSESTA

- 18) Kuvaile kokemuksiasi leirikoulusta, joka järjestettiin Hyvärilän nuorisokeskuksessa osana Nuotta-valmennusta? Mitä uutta opit leirikoulun aikana?
- 19) Millä tavoin hyödynnät Nuotta-valmennuksesta saamasi kokemukset tulevaisuudessa?